

Obsah

O autorovi	V
Předmluva	VII
Seznam použitých zkratek	XXIII
KAPITOLA I. Právo EU a jeho prameny	1
1. Právo EU – podstata a charakteristické znaky	1
1.1 Charakteristické znaky práva EU	2
1.2 Interakce mezi unijním a vnitrostátním právním řádem	3
2. Prameny práva Unie	4
2.1 Hierarchie pramenů práva EU	4
2.1.1 Vztah mezi prameny primárního a sekundárního práva	6
3. Prameny primárního práva a prameny rovnocenné primárnímu právu	6
3.1 Zakládající smlouvy	7
3.2 Působnost zakládajících smluv	7
3.3 Smlouvy o přistoupení	8
3.4 Dohody uzavřené mezi členskými státy EU	8
4. Mezinárodní (vnější) smlouvy a dohody EU	9
4.1 Dohody o přidružení	9
4.1.1 Dohody, které udržují zvláštní vazby mezi některými členskými státy a třetími zeměmi	9
4.1.2 Dohody jako příprava na přistoupení k Unii nebo na vytvoření celní unie	10
4.1.3 Dohoda o Evropském hospodářském prostoru (EHP)	10
4.2 Dohody o spolupráci	10
4.3 Obchodní dohody	10
5. Prameny nepsaného práva	11
5.1 Obecné právní zásady	11
5.1.1 Aplikace obecných zásad práva	11
5.2 Právní obyčeje	12
6. Sekundární právní akty	13
6.1 Legislativní akty dle čl. 288	14
6.1.1 Nařízení jako unijní „zákony“	14
6.1.2 Směrnice	15

6.1.3	Rozhodnutí	18
6.1.4	Doporučení a stanoviska	19
6.2	Akty v přenesené pravomoci	20
6.3	Prováděcí akty	20
7.	Atypické unijní akty (soft law)	20
7.1	Usnesení	21
7.2	Deklarace	21
7.3	Akční programy	21
7.4	Publikace a oznamování aktů orgánů EU	22
8.	Soudní rozhodnutí (judikatura soudů EU)	22

KAPITOLA II. Soudní ochrana práva EU 24

1.	Žaloba na porušení povinnosti (čl. 258 SFEU)	24
2.	Žaloba na neplatnost (čl. 263 SEU)	24
3.	Žaloba na nečinnost (čl. 265 SFEU)	25
4.	Žaloba na náhradu škody (čl. 268 a čl. 340 odst. 2 SFEU)	26
5.	Žaloby zaměstnanců EU (čl. 270 SFEU)	26
6.	Řízení o odvolání proti rozhodnutí Tribunálu (čl. 256 odst. 2 SFEU)	27
7.	Předběžná právní ochrana (čl. 278 a 279 SFEU)	27
8.	Řízení o předběžné otázce (čl. 267 SFEU)	28
8.1	Předmět sporu	28
8.2	Procesní způsobilost k podání návrhu na zahájení řízení	29
8.3	Povinnost předložit věc k rozhodnutí o předběžné otázce	30
8.4	Účinek rozhodnutí SDEU	31
9.	Odpovědnost členských států za porušení unijního práva	31
9.1	Odpovědnost členských států za vydané právní akty nebo nečinnost	31
9.2	Odpovědnost státu za porušení unijního práva rozhodnutím národních soudů	32

KAPITOLA III. Vnitřní trh a jeho právní úprava 33

1.	Pojem vnitřní trh	33
1.1	Počátky vnitřního trhu	34
1.2	Rozvoj a dokončení jednotného vnitřního trhu	36
1.2.1	Budování vnitřního trhu po 1. 3. 1993	37
1.2.2	Vnitřní trh a jeho rozvoj po Lisabonské smlouvě	37
1.2.3	Nejnovější vývoj odstraňování překážek pro rozvoj vnitřního trhu	39

KAPITOLA IV. Volný pohyb zboží a celní unie 41

1.	Úvod	41
2.	Společný celní sazebník	42
3.	Zákaz dovozních a vývozních cel a všech poplatků s rovnocenným účinkem mezi členskými státy	43

3.1	Rozsah působnosti zákazu	43
3.2	Rozdíl mezi clem a daní	44
3.3	Test založený na účincích	44
3.4	Omezení zákazu	45
3.5	Nediskriminační poplatky	46
3.6	Výjimka ze zákazu celních poplatků a poplatků s rovnocenným účinkem	48
3.7	Vymáhání čl. 30 SFEU	49
4.	Zákaz diskriminačního zdanění	49
4.1	Význam zdanění	49
4.2	Oblast působnosti čl. 110 SFEU	50
4.3	Diskriminační opatření	51
4.4	Výrobky z jiných členských států	52
4.5	„Podobné“ výrobky	53
4.5.1	Objektivní důvody pro rozlišení	54
4.6	Zdanění poskytující nepřímou ochranu domácím výrobkům	54
5.	Harmonizace nepřímých daní	56
5.1	Vývoj daňové harmonizace	56

KAPITOLA V. Volný pohyb zboží a zákaz kvantitativních

	omezení	58
1.	Úvod	58
2.	Přehled ustanovení	59
2.1	Kvantitativní omezení a opatření s rovnocenným účinkem ...	59
2.2	Státní monopoly obchodní povahy	60
3.	Okruh subjektů vázaných ustanovením čl. 34 a 35 SFEU	60
3.1	Aplikace na unijní instituce	60
3.2	Veřejné orgány	61
3.3	Horizontální přímý účinek	61
4.	Druhy jednání spadající pod čl. 34 a 35 SFEU	63
5.	Zákaz kvantitativních omezení	64
6.	Opatření s rovnocenným účinkem kvantitativním omezením – sekundární legislativa a judikatura soudů EU	65
6.1	Přímo diskriminační opatření	66
6.2	Opatření obecné povahy	66
7.	Judikatura soudů EU k ORÚKO	67
7.1	Rozhodnutí v případě <i>Dassonville</i>	67
7.2	Rozhodnutí v případě <i>Cassis de Dijon</i>	69
7.3	Rozhodnutí v případech <i>Keck a Mithouard</i> a pojem „některé způsoby prodeje“	70
8.	Čl. 35 SFEU a rozsah jeho použití	72
9.	Omezení svobody pohybu zboží odůvodněná výjimkami uvedenými v čl. 36 SFEU a kategorickými požadavky států	73
9.1	Výjimky uvedené v čl. 36 SFEU	73

9.1.1	Veřejná morálka	74
9.1.2	Veřejný pořádek	74
9.1.3	Veřejná bezpečnost	75
9.1.4	Ochrana zdraví a života lidí, zvířat nebo rostlin.....	76
9.1.5	Ochrana národního kulturního bohatství s uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotou	78
9.1.6	Ochrana průmyslového a obchodního vlastnictví.....	79
9.2	Kategorické požadavky	80
9.2.1	Ochrana spotřebitele.....	81
9.2.2	Ochrana životního prostředí	82
9.3	Zásada proporcionality	83
10.	Státní monopoly	84
10.1	Význam pojmu „monopol“	85
10.2	Zákaz diskriminace na základě státní příslušnosti	85
11.	Vztah čl. 34 SFEU k některým dalším pravidlům vnitřního trhu..	86
11.1	Čl. 34 SFEU a volný pohyb pracovníků.....	86
11.2	Čl. 34 SFEU a volný pohyb služeb a právo na usazení	87
11.3	Čl. 34 SFEU a volný pohyb kapitálu.....	88
11.4	Čl. 34 SFEU a státní monopoly obchodní povahy.....	89

KAPITOLA VI. Volný pohyb pracovníků

1.	Úvod.....	90
2.	Oblast působnosti pravidel EU o volném pohybu pracovníků	91
3.	Migrující pracovníci EU.....	91
3.1	Definice	91
3.1.1	Odměňování	92
3.1.2	Podřízenost.....	92
3.1.3	Skutečná a efektivní práce.....	93
3.2	Přeshraniční spojení	94
3.3	Územní působnost	94
4.	Ostatní oprávněné osoby	95
5.	Práva migrujících pracovníků	96
5.1	Hledání zaměstnání a přístup k dávkám	96
5.2	Přístup k práci za stejných podmínek jako u domácích pracovníků.....	97
5.2.1	Uznávání odborné kvalifikace	97
5.2.2	Jazykový požadavek.....	98
5.2.3	Přístup migrujících pracovníků k pracovním místům ve veřejné správě.....	99
5.2.4	Omezení týkající se veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti a veřejného zdraví.....	101
5.2.5	Sport a volný pohyb pracovníků.....	103
6.	Rovné zacházení	104
6.1	Zákaz diskriminace a překážek volného pohybu pracovníků ..	104

6.2	Pracovní podmínky v úpravě nařízení	105
6.3	Sociální výhody	107
6.3.1	Přístup migrujících pracovníků k sociálním výhodám: důsledky zásady rovného zacházení	107
6.3.2	Přístup k sociálním dávkám pro ekonomicky neaktivní občany EU	110
6.3.3	Přístup k dávkám v nezaměstnanosti	114
6.3.4	Přístup k sociálním dávkám pro rodinné příslušníky občanů EU	116
6.4	Daňové výhody	117
6.4.1	Přesun bydliště	118
6.4.2	Přeshraniční pracovníci	118
6.4.3	Problémy občanů EU v oblasti přeshraničního zdanění	118
6.5	Práva po skončení pracovního poměru	119
7.	Právo na pobyt	119
8.	Postavení rodinných příslušníků	120
9.	Další opatření na podporu volného pohybu pracovníků	121

KAPITOLA VII. Volný pohyb služeb a právo na usazení

1.	Úvod	122
2.	Volný pohyb služeb	123
2.1	Základní legislativní ustanovení a historický vývoj	123
2.2	Pojem služba	124
2.2.1	Samostatná výdělečná činnost	124
2.2.2	Dočasná povaha	125
2.2.3	Činnost zpravidla poskytovaná za úplatu	125
2.3	Podstata volného pohybu služeb: zákaz přímé a nepřímé diskriminace na základě státní příslušnosti nebo bydliště	126
2.3.1	Přemístění poskytovatele služeb	128
2.3.2	Přemístění příjemce služby	128
2.3.3	Přemístění poskytovatele a příjemce služby do jiného členského státu	129
2.3.4	Pohyb samotné služby, bez jakéhokoli přemístění poskytovatele a příjemce	130
2.4	Uznání kvalifikace pro přeshraniční poskytování služeb	130
2.5	Podpurná povaha volného pohybu služeb	131
2.6	Výjimky z výkonu volného pohybu služeb	132
2.6.1	Výkon veřejné moci	132
2.6.2	Důvody ochrany veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví	132
2.6.3	Naléhavé důvody veřejného zájmu: další omezení zavedená judikaturou SDEU	133
3.	Volný pohyb služeb v sekundárních právních předpisech	133
3.1	Směrnice o službách na vnitřním trhu	133

3.1.1	Hlavní ustanovení směrnice o službách	135
3.2	Zvláštní právní předpisy	137
4.	Právo na usazení	138
4.1	Legislativní ustanovení a judikatura	138
4.2	Právo na usazení v porovnání s volným pohybem služeb.....	138
4.3	Podstata práva na usazení	139
4.3.1	Právo na usazení fyzických osob	140
4.3.2	Právo na usazení právnických osob	140
KAPITOLA VIII. Volný pohyb plateb a kapitálu		143
1.	Úvod.....	143
2.	Vývoj právní úpravy.....	143
3.	Přehled platných ustanovení k volnému pohybu kapitálu.....	147
4.	Rozsah volného pohybu kapitálu	147
4.1	Kdo se může dovolávat svobody pohybu kapitálu	147
4.2	Přímý účinek	148
4.3	Jednání pokrytá pravidly pro volný pohyb kapitálu	148
4.4	Význam pojmu kapitál	149
4.5	Test pro použití režimu volného pohybu kapitálu	149
4.5.1	Požadovaný dopad na trh	151
4.5.2	Test založený na účincích	151
4.6	Vnitřní situace	151
5.	Výjimky ze svobody pohybu kapitálu	152
5.1	Výslovná výjimka povolená Smlouvou.....	152
5.1.1	Vnitrostátní daňové systémy	152
5.1.2	Opatření proti vyhýbání se daňovým povinnostem a veřejný pořádek.....	153
5.1.3	Dopad na usazování	154
5.1.4	Výklad výjimek	155
5.1.5	Členské státy mimo eurozónu	155
5.2	Pravidlo rozumu	156
6.	Vztah čl. 63 SFEU k ostatním svobodám.....	157
7.	Omezení volného pohybu kapitálu mezi členskými státy a třetími zeměmi.....	159
8.	Sekundární předpisy v oblasti volného pohybu kapitálu.....	160
8.1	Právní rámec pro platby	161
8.2	Nový právní rámec pro platební služby	162
KAPITOLA IX. Vnější obchodní vztahy a společná obchodní politika EU		163
1.	Úvod.....	163
2.	Společná obchodní politika (CCP) jako právní rámec realizace mezinárodního obchodu EU	164
2.1	Charakteristika CCP	164
2.2	Výlučné pravomoci orgánů EU	165

2.3	EU a mezinárodní organizace	166
3.	Nástroje CCP	167
3.1	Autonomní nástroje společné obchodní politiky	167
3.1.1	Cla	167
3.1.2	Regulace dovozu zboží do EU – jednotná dovozní pravidla pro členské státy EU	171
3.1.3	Regulace vývozu zboží z EU – jednotná vývozní pravidla pro členské státy EU	173
3.1.4	Ochranná opatření	174
3.1.5	Ochrana před zahraničními subwencemi	178
3.2	Smluvní nástroje společné obchodní politiky	179
3.2.1	Cíle a účel smluvních závazků	179
3.2.2	Evropský hospodářský prostor	179
3.2.3	Dvoustranné dohody a mnohostranné vztahy k rozvojevým a ostatním zemím	180

KAPITOLA X. Ochrana hospodářské soutěže na vnitřním trhu a jednání podniků

1.	Ekonomický základ ochrany soutěže a cíle soutěžní politiky	183
1.1	Ochrana spotřebitelů, soutěžitelů a přerozdělování bohatství	184
1.2	Blahobyt spotřebitelů	184
1.3	Integrace vnitřního trhu	185
2.	Pravidla pro podniky – soutěžní právo EU a národní soutěžní právo	186
3.	Protisoutěžní dohody, rozhodnutí a jednání ve vzájemné shodě ...	186
3.1	Obecný systém	187
3.2	Znaky protiprávního jednání	188
3.3	Dohody mezi podniky, rozhodnutí sdružení podniků a jednání ve vzájemné shodě	188
3.3.1	Podniky	188
3.3.2	Dohody	190
3.3.3	Rozhodnutí sdružení podniků	190
3.3.4	Jednání ve vzájemné shodě	190
3.3.5	Jednostranná opatření: odmítnutí dodávek	192
3.3.6	Orgány veřejné moci	192
3.4	Oblast aplikace čl. 101 odst. 1 SFEU	193
3.4.1	Podniky v rámci skupiny	193
3.4.2	Podniky působící mimo Unii	194
3.5	Ovlivnění obchodu mezi členskými státy	194
3.5.1	Dohody v rámci členského státu	195
3.5.2	Kombinovaný účinek podobných dohod	195
3.5.3	Skutečný nebo potenciální vliv	196
3.6	Vyloučení, omezení nebo narušení hospodářské soutěže na společném trhu jako cíl či výsledek	196

3.6.1	Použití na horizontální a vertikální dohody	196
3.6.2	„Cíl nebo výsledek“	197
3.6.3	Pravidlo de minimis	198
3.7	Dohody, které mohou porušit čl. 101 odst. 1 SFEU	200
3.7.1	Dohody, které přímo nebo nepřímo stanovují nákupní nebo prodejní ceny nebo jiné podmínky pro obchodování [čl. 101 odst. 1 písm. a) SFEU]....	200
3.7.2	Dohody, které kontrolují výrobu, trhy, technický rozvoj nebo investice [čl. 101 odst. 1 písm. b) SFEU]	202
3.7.3	Dohody o sdílení trhů nebo zdrojů dodávek [čl. 101 odst. 1 písm. c) SFEU].....	203
3.7.4	Dohody, které uplatňují rozdílné podmínky na rovnocenné transakce s jinými obchodními stranami, čímž je znevýhodňují v hospodářské soutěži [čl. 101 odst. 1 písm. d) SFEU]	203
3.7.5	Dohody, které podmiňují uzavření smluv přijetím dodatečných závazků jinými stranami, které svou povahou, respektive dle obchodních zvyklostí, nesouvisí s předmětem těchto smluv [čl. 101 odst. 1 písm. e) SFEU].....	203
3.8	Vedlejší omezení	204
3.9	Pravidlo rozumu	205
3.10	Důsledky aplikovatelnosti čl. 101 odst. 1 SFEU na dohody mezi podniky	207
3.11	Výjimky (obecné) podle čl. 101 odst. 3 SFEU	207
3.11.1	Dohoda musí přispívat ke zlepšení výroby nebo distribuce zboží nebo k podpoře technického či hospodářského pokroku	208
3.11.2	Dohoda musí umožnit spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách	210
3.11.3	Dohoda nesmí podnikům ukládat omezení, která nejsou nezbytná	210
3.11.4	Dohoda neumožní těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž, pokud jde o podstatnou část dotčených výrobků	211
3.12	Blokové výjimky z aplikace čl. 101 odst. 1 SFEU	211
3.12.1	Vznik a vývoj.....	211
3.12.2	Vertikální dohody	212
3.12.3	Horizontální a sektorové dohody	214
3.13	Řízení proti podnikům v případě porušení zákazů podle čl. 101 SFEU	215
3.14	Odškodnění osob, jež utrpěly újmu následkem fungování kartelů.....	216
4.	Zákaz zneužívání dominantního postavení	217

4.1	Určení relevantního trhu a dominantního postavení na trhu	217
4.2	Zneužití dominantního postavení	219
4.3	Řízení proti podnikům zneužívajícím dominantní postavení	221
5.	Změny a modernizace v provádění čl. 101 a 102 SFEU	221
6.	Kontrola spojování podniků (fúzí) v rámci EU	224
6.1	První nařízení o kontrole spojování	224
6.2	Druhé nařízení o kontrole spojování podniků	225
6.3	Řízení o povolení spojení podniků	227
6.4	Sankce při nedodržování postupu dle nařízení 139/2004	228

KAPITOLA XI. Pravidla hospodářské soutěže pro státy – regulace veřejných podpor a veřejné podniky.... 229

1.	Úvod	229
2.	Struktura právní úpravy veřejných podpor	230
2.1	Právní rámec	230
2.2	Procedurální aspekty	232
2.3	Postupy provádění pravidel veřejné podpory	234
2.4	Následky protiprávně poskytnuté veřejné podpory	234
3.	Pojem veřejná podpora	237
3.1	Specifické opáření	237
3.2	Výhoda pro podnik	238
3.2.1	Veřejné služby a služby obecného ekonomického významu	240
3.3	Původ finanční podpory	242
3.4	Narušení hospodářské soutěže	243
3.5	Vliv na obchod mezi členskými státy	244
4.	Úprava veřejných podpor v sekundárním právu	244
4.1	Obecné nařízení o blokových výjimkách	244
4.2	SAM – Modernizace pravidel o poskytování veřejné podpory	247
5.	Pravomoci Komise v oblasti veřejných podpor	249
5.1	Realizace procesních pravidel Komise	251
6.	Vynucování pravidel EU o veřejné podpoře	252
6.1	Napadení poskytnuté podpory	252
6.2	Soudní přezkum rozhodnutí Komise ve věcech veřejné podpory	253
7.	Vztah veřejné podpory k dalším ustanovením SFEU	255
7.1	Veřejné podpory a čl. 34 SFEU	255
7.2	Veřejné podpory a čl. 37 SFEU	255
7.3	Veřejné podpory a čl. 101 SFEU	255
7.4	Veřejné podpory a čl. 106 SFEU	255
8.	Veřejné podniky a omezení pravomocí státu	256

KAPITOLA XII. Unijní právo na ochranu spotřebitele.....	259
1. Počátky a vývoj právní ochrany spotřebitele v ES (EU).....	259
2. Rozvoj spotřebitelské politiky v EU	261
3. Ochrana bezpečnosti a zdraví spotřebitele	262
3.1 Odpovědnost za výrobek	262
3.2 Všeobecná bezpečnost výrobků	263
3.3 Směrnice a nařízení v oblasti bezpečnosti potravin	265
3.4 Směrnice o bezpečnosti hraček.....	267
3.5 Směrnice o značení textilií	268
3.6 Směrnice o značení kosmetických výrobků	269
4. Ochrana hospodářských zájmů spotřebitelů	270
4.1 Směrnice o právech spotřebitele.....	270
4.2 Nekalé obchodní praktiky	272
4.3 Klamavá a srovnávací reklama.....	274
4.4 Spotřebitelský úvěr	275
4.5 Smlouvy sjednávané mimo stálé prodejní prostory a smlouvy uzavírané na dálku	276
4.6 Nekorektní podmínky ve smlouvách se spotřebiteli	278
4.7 Vyznačování cen na výrobcích	278
4.8 Ochrana spotřebitele při výběru turistických zájezdů	279
4.9 Finanční služby uzavírané na dálku.....	280
 KAPITOLA XIII. Vybrané otázky unijního práva obchodních společností.....	282
1. Úvod.....	282
2. Společnosti podle práva EU	283
2.1 Evropská akciová společnost	284
2.1.1 Nařízení Rady o právním statutu SE.....	284
2.1.2 Účast zaměstnanců na řízení SE	286
2.2 Evropské družstvo (SCE)	287
2.2.1 Nařízení Rady o statutu Evropského družstva	287
2.2.2 Účast zaměstnanců na řízení evropského družstva ...	289
2.3 Evropské hospodářské zájmové sdružení	290
2.3.1 Právní status evropského sdružení	290
2.3.2 Rozhodování evropského sdružení	291
3. Dílčí harmonizace národních právních úprav obchodních společností v členských zemích	292
3.1 Některé aspekty práva obchodních společností týkající se kapitálových společností	292
3.1.1 Založení akciové společnosti, zachování základního kapitálu akciové společnosti	293
3.1.2 Fúze vnitrostátních akciových společností.....	293
3.1.3 Mezinárodní fúze akciových společností.....	295
3.1.4 Rozdělení akciové společnosti	296

3.1.5	Koordinace opatření na ochranu zájmu společníků a třetích osob	297
3.1.6	Pobočky společností zřízované v jiných členských státech	298
3.2	Společnost s ručením omezeným s jediným společníkem	299
3.3	Nabídky na převzetí akcií.....	300
3.4	Tendence vývoje harmonizovaného společenského práva EU	301
	Použité judikáty soudů EU	303
	Použité předpisy EU.....	315
	Ostatní použité a citované dokumenty EU.....	320
	Použitá literatura.....	325
	Věcný rejstřík.....	327